YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
15 päivänä toukokuuta 2003 *

Asiassa C-483/01,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. Tricot, prosessiosoite Luxemburgissa

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja C. Isidoro,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom (EYVL L 159, s. 1) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisen direktiivin nou-

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

dattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai koska se ei joka tapauksessa ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans (esittelevä tuomari) sekä tuomarit D. A. O. Edward ja A. La Pergola,

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.1.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EA 141 artiklan toisen kohdan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 13.12.2001 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole

noudattanut perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom (EYVL L 159, s. 1; jäljempänä direktiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai koska se ei joka tapauksessa ole ilmoittanut mainituista toimenpiteistä komissiolle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euratomin perustamissopimus

2 EA 2 artiklan b alakohdan sanamuodon mukaan yhteisö päämääränsä toteuttamiseksi Euratomin perustamissopimuksessa määrätyin edellytyksin "laatii yhtenäiset turvallisuusmääräykset väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi sekä huolehtii niiden noudattamisesta".

3 Tässä tarkoituksessa määrätään EA 30 artiklan ensimmäisessä kohdassa, että yhteisössä vahvistetaan "perusnormit väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta".

4 Tämän artiklan toisen kohdan mukaan ilmaisulla "perusnormit" tarkoitetaan

"a) riittävän turvallisuuden kannalta suurimpia sallittuja annoksia;

b) suurimpia sallittuja säteilyaltistus- ja kontaminaatioasteita;

c) työntekijöiden terveydentilan tarkkailua koskevia pääperiaatteita."

5 EA 31 artiklassa määritetään mainittujen perusnormien laatimista ja antamista koskeva menettely, kun taas EA 32 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään mahdollisuudesta tarkistaa tai ajanmukaistaa näitä normeja komission tai jäsenvaltion pyynnöstä 31 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

6 Lopuksi EA 33 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot antavat tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset vahvistettujen perusnormien noudattamisen varmistamiseksi sekä toteuttavat tarvittavat toimenpiteet opetuksen, koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta.

Komissio antaa tarpeelliset suositukset jäsenvaltioissa sovellettavien määräysten yhdenmukaistamisen varmistamiseksi.

Tätä varten jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedoksi kaikki tämän sopimuksen voimaantullessa sovellettavat määräykset sekä myöhemmät ehdotukset tällaisiksi määräyksiksi.

Komission on annettava mahdolliset suositukset määräyksiä koskevista ehdotuksista kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ehdotukset on toimitettu sille tiedoksi."

Direktiivi

7 Direktiivin, joka on annettu Euratomin perustamissopimuksen 31 ja 32 artiklan perusteella, tarkoituksena on tarkistaa olemassaolevia perusnormeja ottaen huomioon säteilysuojelua koskevan tieteellisen tietämyksen kehitys. Kuten direktiivin yhdeksännen perustelukappaleen sanamuodosta itsestään ilmenee, direktiivissä säädetään muun muassa siitä, että jäsenvaltioiden on saatettava tietyt toiminnot, joihin liittyy ionisoivan säteilyn aiheuttama vaara, ilmoitus- ja ennakkolupajärjestelmän alaisiksi tai kiellettävä tietyt toiminnot.

8 Siltä osin kuin on kyse direktiivin saattamisesta osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, sen 55 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 13 päivään toukokuuta 2000 mennessä. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

— —

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tärkeimmät kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset säädökset, jotka ne antavat tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä."

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

9 Ranskan viranomaiset ilmoittivat kirjeessään, joka saapui komissioon 17.4.2000, EA 33 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti direktiivin kansallista täytäntöönpanoa koskeviin säännöksiin liittyvät ehdotukset. Näistä ehdotuksista ei ole annettu minkäänlaista tämän artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettua suositusta.

10 Koska Ranskan hallitus ei ilmoittanut komissiolle lopullisia direktiivin noudattamiseksi annettuja säännöksiä ja koska komissiolla ei ollut tiedossaan mitään muutakaan seikkaa, jonka nojalla se olisi voinut päätellä Ranskan tasavallan täyttäneen velvoitteensa tältä osin, komissio aloitti 28.7.2000 EA 141 artiklan mukaisen menettelyn ja lähetti tälle jäsenvaltiolle virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään huomautuksensa väitetystä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä kahden kuukauden määräajassa virallisen huomautuksen tiedoksiantamisesta.

11 Ranskan viranomaiset vastasivat viralliseen huomautukseen 2.10.2000 päivätyllä kirjeellään. Ne katsoivat aluksi, että direktiivin 96/29/Euratom ja henkilöiden terveyden suojelemisesta ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta lääketieteellisen säteilyaltistuksen yhteydessä ja direktiivin 84/466/Euratom kumoamisesta 30 päivänä kesäkuuta 1997 annetun neuvoston direktiivin 97/43/Euratom (EYVL L 180, s. 22) julkaiseminen oli aiheuttanut tarpeen uudistaa laajalti olemassaolevaa lainsäädäntöä ja säännöstöä kansanterveyslain ja työlain osalta, ja väittivät, että parlamentilla olevan työmäärän vuoksi oli vaikeaa, jopa mahdotonta, toteuttaa nopeasti näiden direktiivien täytäntöönpanon edellyttämiä lainsäädäntötoimenpiteitä. Näin ollen Ranskan viranomaiset olivat päättäneet ehdottaa parlamentille, että tämä valtuuttaisi Ranskan hallituksen panemaan nämä direktiivit täytäntöön määräyksillä, jotta lainsäätämiseen tarvittava aika olisi mahdollisimman lyhyt. Tämän hallituksen mukaan tämä täytäntöönpano voisi toteutua vasta syksyllä 2001 ottaen huomioon valtuuslain hyväksymiseksi ja mainittujen direktiivien täytäntöönpanon edellyttämien asetusten ja määräysten antamiseksi tarvittava aika.

12 Koska komissio katsoi, ettei Ranskan tasavalta ollut toteuttanut direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavia toimenpiteitä tai joka tapauksessa ei ollut ilmoittanut niitä komissiolle, se antoi näin ollen 17.1.2001 perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan direktiivin mukaisten velvoitteiden noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa tämän perustellun lausunnon vastaanottamisesta.

13 Ranskan viranomaiset vastasivat perusteltuun lausuntoon neljästi.

14 Ranskan viranomaiset vastasivat perusteltuun lausuntoon 5.3.2001 päivätyllä kirjeellään, joka saapui komissioon 12.3.2001, ennen kaikkea viittaamalla uudelleen niitä lakeja ja asetuksia, joilla on tarkoitus saattaa direktiivi osaksi valtion sisäistä oikeusjärjestystä, koskevien ehdotusten laajuuteen.

15 Ranskan viranomaiset toimittivat 30.5.2001 päivätyllä kirjeellään EA 33 artiklan nojalla komissiolle tiedoksi ionisoivalta säteilyltä suojaamista koskevien yhteisön direktiivien täytäntöönpanosta 28.3.2001 annetun määräyksen nro 2001-270. Määräys oli julkaistu Journal officiel de la République française (Ranskan tasavallan virallinen lehti) 31.3.2001, s. 5056.

16 Ranskan viranomaiset toimittivat 20.7.2001 päivätyllä kirjeellään EA 33 artiklan kolmannen kohdan nojalla komissiolle tiedoksi ehdotuksen asetukseksi "kansanterveyslain L. 5212-1 §:ssä tarkoitettujen lääketieteellisten laitteiden kunnossapitoa ja laadunvalvontaa koskevasta velvollisuudesta".

17 Lopuksi nämä viranomaiset toimittivat 18.9.2001 päivätyllä kirjeellään komissiolle tiedoksi ionisoivalta säteilyltä suojaamista koskevista pääperiaatteista 20.6.1966 annetun asetuksen nro 66-450 muuttamisesta 8.3.2001 annetun asetuksen nro 2001-215. Asetus oli julkaistu *Journal officiel de la République française*sa 10.3.2001, s. 3869.

18 Koska komissio katsoi, että direktiivi pantiin ainoastaan osittain täytäntöön näillä säädöksillä, se päätti nostaa esillä olevan kanteen.

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen

19 Komissio katsoo, että Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut direktiivin 55 artiklan 1 kohdassa asetetun määräajan päättymisestä huolimatta vielä toteuttanut kaikkia toimenpiteitä, jotka olivat tarpeen tämän direktiivin saattamiseksi osaksi Ranskan sisäistä oikeusjärjestystä, ja koska se joka tapauksessa ei ollut ilmoittanut komissiolle mainituista toimenpiteistä.

20 Kiistämättä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä, josta Ranskaa arvostellaan, Ranskan hallitus tyytyy toteamaan, että asetuksen nro 2001-270 soveltamissäädösten antamismenettely on osoittautunut kestävän odotettua pidempään, erityisesti koska on ollut tarpeen kuulla tiettyjä elimiä lausunnon saamiseksi, ja että mainitut säädökset toimitetaan yhteisöjen tuomioistuimelle ja komissiolle heti, kun ne on annettu.

21 Tältä osin riittää, kun todetaan, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin

tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja (ks. erityisesti asia C-286/01, komissio v. Ranska, tuomio 13.6.2002, Kok. 2002, s. I-5463, 13 kohta).

22 Näin ollen komission nostaman kanteen on katsottava olevan perusteltu, sillä ei ole kiistetty, että perustellussa lausunnossa asetetun määräajan — joka on luonteeltaan ratkaiseva todettaessa, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta (ks. erityisesti asia C-173/01, komissio v. Kreikka, tuomio 4.7.2002, Kok. 2002, s. I-6129, 7 kohta) — päättyessä Ranskan hallitus ei ollut toteuttanut kaikkia direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

23 Näin ollen on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

24 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska tämä on hävinnyt asian, Ranskan tasavalta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.**

2) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Timmermans Edward La Pergola

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä toukokuuta 2003.

R. Grass — kirjaaja

C. W. A. Timmermans — neljännen jaoston puheenjohtaja